

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 37/2006 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av inkomstskattelagen och av vissa andra skattelagar samt till ändringar i lagstiftningen som föranleds av justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 20 september 2006 en proposition med förslag till lagar om ändring av inkomstskattelagen och av vissa andra skattelagar samt till ändringar i lagstiftningen som föranleds av justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna (RP 144/2006 rd) till finansutskottet för beredning.

Motioner

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande motioner:

- LM 146/2005 rd — Jouko Laxell /saml: Lag om ändring av 127 a och 127 b § i inkomstskattelagen (remitterats 19.12.2005)
- LM 27/2006 rd — Bjarne Kallis /kd m.fl.: Lag om ändring av 95 § i inkomstskattelagen (remitterats 27.4.2006)
- LM 40/2006 rd — Mikko Kuoppa /vänt m.fl.: Lag om ändring av 72 a § i inkomstskattelagen (remitterats 9.5.2006)
- LM 56/2006 rd — Reijo Paaajanen /saml m.fl.: Lag om ändring av 4 kap. i inkomstskattelagen (remitterats 27.9.2006)
- LM 59/2006 rd — Marja Tiura /saml m.fl.: Lag om ändring av 127 a § i inkomstskattelagen (remitterats 9.11.2006)
- LM 81/2006 rd — Kari Uotila /vänt m.fl.: Förmögenhetsskattelag och lagar om ändring av inkomstskattelagen och av vissa andra skattelagar (remitterats 18.10.2006)
- LM 82/2006 rd — Sari Essayah /kd m.fl.: Lag om ändring av 105 a § i inkomstskattelagen (remitterats 18.10.2006)
- LM 114/2004 rd — Päivi Räsänen /kd m.fl.: Lag om ändring av 124 § i inkomstskattelagen (remitterats 7.10.2004)
- LM 81/2005 rd — Pertti Hemmilä /saml: Lag om ändring av 93 § i inkomstskattelagen (remitterats 6.9.2005)
- LM 107/2005 rd — Bjarne Kallis /kd m.fl.: Lag om ändring av 124 § i inkomstskattelagen (remitterats 6.10.2005)
- LM 122/2005 rd — Ben Zyskowitz /saml m.fl.: Lag om ändring av 93 § i inkomstskattelagen (remitterats 5.10.2005)

FiUB 37/2006 rd — RP 144/2006 rd

- LM 93/2006 rd — Bjarne Kallis /kd m.fl.: Lag om ändring av 124 § i inkomstskattelagen (remitterats 18.10.2006)
- LM 109/2006 rd — Jyri Häkämies /saml m.fl.: Lag om ändring av 127 a § i inkomstskattelagen (remitterats 18.10.2006)
- LM 110/2006 rd — Jyri Häkämies /saml m.fl.: Lag om ändring av 95 § i inkomstskattelagen (remitterats 18.10.2006)
- LM 121/2006 rd — Tuija Nurmi /saml: Lag om ändring av 127 a § i inkomstskattelagen (remitterats 15.11.2006)
- LM 123/2006 rd — Tuija Nurmi /saml: Lag om ändring av 127 a § i inkomstskattelagen (remitterats 15.11.2006)
- LM 148/2006 rd — Ulla Anttila /gröna m.fl.: Lag om ändring av 127 a § i inkomstskattelagen (remitterats 8.11.2006)
- AM 29/2005 rd — Annika Lapintie /vänt: Kommunalbeskattningsens avdrag ska också gälla sociala förmåner (remitterats 27.4.2005)
- AM 52/2005 rd — Toimi Kankaanniemi /kd: Samordnad beskattning av pensioner och löner (remitterats 8.6.2005)
- AM 105/2005 rd — Toimi Kankaanniemi /kd: Enhetligare behandling av pensionsinkomster och löneinkomster (remitterats 23.11.2005)
- AM 116/2005 rd — Unto Valpas /vänt: Höjt skatteavdrag för kostnaderna för arbetsresor med personbil (remitterats 15.2.2006)

- AM 68/2006 rd — (Pertti Hemmilä /saml: Avdrag i beskattningen för arbetsresor (remitterats 14.6.2006)

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har förvaltningsutskottet lämnat utlåtande i ärendet. Utlåtandet (FvUU 39/2006 rd) återges efter betänkandet.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- överinspektör Panu Pykönen, finanssekreterare Fransiska Pukander och konsultativ tjänsteman Merja Taipalus, finansministeriet
- chef för samhällsforskning Jouko Kajanoja och specialforskare Pertti Honkanen, Folkpensionsanstalten FPA
- överinspektör Tomi Peltomäki, Skattestyrelsen
- ecklesiastikråd Matti Halttunen, Kyrkostyrelsen
- direktör Timo Sipilä, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf
- ekonomisk expert Helena Pentti, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- utvecklingschef Mikael Enberg, Finlands Kommunförbund
- sambandsdirektör Kerstin Ekman, Samverkande Bildningsorganen
- skatteexpert Leena Romppainen, Företagarna i Finland rf
- chefsekonom Jaana Kurjenoja, Skattebetalarnas Centralförbund.

Centralhandelskammaren har lämnat skriftligt utlåtande i ärendet. Finlands Näringsliv har meddelat att det inte har något att anmärka i saken.

PROPOSITIONEN OCH MOTIONERNA

Propositionen

Regeringen föreslår ändringar i inkomstskattelagen, lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet, lagen om överlåtelseskatt, lagen om skatteredovisning och i ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om statsandelar till kommunerna.

I anknytning till de skattelättnader som kommer att genomföras 2007 föreslås förvärvsinkomstavdraget i statsbeskattningen enligt inkomstskattelagen bli höjt. Förvärvsinkomstavdraget i kommunalbeskattningen enligt inkomstskattelagen ska sänkas för att kompensera kommunerna för det skatteintäktsbortfall som orsakas av skattelättnaden och höjningen av avdraget för resekostnader. Det maximala beloppet avdragbara resekostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen höjs från 4 700 till 7 000 euro.

Bestämmelserna om hushållsavdrag ändras så att hushållsavdrag kan beviljas också om ett hushåll har fått energiunderstöd för samma ombyggnad av uppvärmningssystemet. Vidare ska bestämmelserna om hushållsavdrag ändras så att det inte går att få hushållsavdrag för arbete som den skattskyldige själv eller en person som bor i samma hushåll som den skattskyldige utför.

Det som föreskrivs i inkomstskattelagen om skattebehandlingen av ersättningar med stöd av naturvårdslagen ska ses över så att de motsvarar ändringarna i naturvårdslagen. Begreppet idrottsinkomst utvidgas så att det också omfattar idrottsinkomst från utlandet.

I ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om statsandelar till kommunerna föreslås en bestämmelse om att kommunernas statsandelar ska minskas genom att statsandelsprocenterna sänks med sammanlagt 185 miljoner euro från och med 2008 i samband med den justering av kostnadsfördelningen mellan staterna och kommunerna som då genomförs. Kommunerna kompenseras för denna sänkning av statsandelarna redan 2007 genom att förvärvsinkomstavdraget i kommunalbeskattningen sänks så att kommunernas skatteintäkter växer med

motsvarande summa. Konsekvenserna för de skattskyldiga beaktas i skattegrunderna för statsbeskattningen.

Lagen om skatteredovisning ändras så att församlingarnas utdelning av samfundsskatten sänks från 1,94 till 1,75 procent och statens utdelning analogt höjs från 76,03 till 76,22 procent. I inkomstskattelagen föreslås ändringar som motsvarar ändringarna av utdelningen av samfundsskatt och lagen om skatteredovisning.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2007 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2007. Ändringarna tillämpas första gången vid beskattningen för 2007. Den ändring som gäller samordningen av hushållsavdraget och energiunderstödet tillämpas dock första gången vid beskattningen för 2006. Bestämmelsen i 12 § i lagen om skatteredovisning tillämpas första gången vid redovisningen av samfundsskatten för skatteåret 2007.

Motionerna

LM 114/2004 rd, LM 107/2005 rd och LM 93/2006 rd. I lagmotionerna föreslås att överlåtelsevinst på egendom som ägts en kortare tid än sex månader ska beskattas strängare och att vinst som baserar sig på över tjugo års ägarskap analogt ska beskattas lindrigare.

LM 81/2005 rd. I 93 § i inkomstskattelagen föreslås en ändring som breddar avdraget för kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen vid användning av egen bil så att det omfattar personer som kan bevisa att de behöver sin egen bil för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på behörigt sätt och personer för vilka tiden för arbetsresorna blir klart skäligare om de får använda egen bil.

LM 122/2005 rd. Självrisken vid skatteavdrag för arbetsresekostnader föreslås bli sänkt till 450 euro och det högsta avdraget höjt till 5 500 euro.

LM 146/2005 rd. Den skattskyldige föreslås få använda hushållsavdraget till att dra av 80 procent av arbetsersättningen från inkomstskatten. Vidare föreslås att självrisken 100 euro vid hushållsavdrag slopas helt.

LM 27/2006 rd. I lagmotionen föreslås att den skattskyldige från sin löneinkomst ska få dra av boendekostnaderna för en bostad också på någon annan ort än hemorten om han eller hon får göra arbetsreseavdrag för resor under veckoslutet. Boendekostnaderna ska dock få dras av till högst 5 600 euro och bara i den mån de överskrider 400 euro under skatteåret (självrisk).

LM 40/2006 rd. Definitionen i inkomstskattelagen av tillfälligt arbete på ett särskilt arbetsställe föreslås bli uppluckrad så att inte bara de i lagen angivna tidsfristerna på två och tre år beaktas utan också arbetstagarens faktiska kostnader för inkvartering och resekostnader enligt utredning som den skattskyldige ska lägga fram.

LM 56/2006 rd. I 116 a—c § i inkomstskattelagen (1535/1992) föreslås en sådan ändring att också inkomst från utlandet anses som idrottsinkomst, att en träningsfonds träningstäckning höjs till 50 000 euro och att den övre gränsen på 50 000 euro eller 30 procent för en överföring till en idrottsutövarfond slopas helt. Dessutom bör inkomstföringen av en idrottsutövarfonds inkomster underlättas genom att den nuvarande inkomstföringsperioden på 5—10 år ändras till 2—15 år.

LM 59/2006 rd. Hushållsavdraget föreslås bli utvidgat till att omfatta planeringsarbete. Avdragsrätten bör utvidgas bara för planerare som hör till registrerade branschorganisationer (SIRY/SIO/SAFA) för planering av utrymmen, material och inventarier i våtrum (tvätttrum, kök, hemvårds-, bastu- och källarum) som ingår i basutrustningen i en bostad.

LM 81/2006 rd. Lagmotionen har samband med budgetpropositionen för 2007 och är en parallellmotion till regeringens proposition RP

144/2006 rd. I motionen föreslås att man för vissa förmåner inför ett socialinkomstavdrag i stil med pensionsinkomstavdraget i kommunalbeskattningen. Avdraget benämns socialinkomstavdrag i kommunalbeskattningen och motsvarar till sitt fulla belopp full folkpension. Vidare föreslås förmögenhetsskatten bli införd på nytt genom att det stiftas en förmögenhetsskattelag i stället för den som har upphävts och genom att samma skatteskala som i beskattningen för 2004 införs genom den nya lagen.

LM 82/2006 rd. Förvärvsinkomstavdraget i kommunalbeskattningen föreslås bli utvecklat genom att försörjningen av barn vägs in som en faktor som höjer avdraget på det sätt som beskrivs i motionen.

LM 109/2006 rd. Det högsta beloppet av hushållsavdraget, 2 300 euro, föreslås bli utvidgat till att omfatta allt avdragsgillt arbete, dvs. också ombyggnad. Vidare föreslås avdraget omfatta installation, reparation och service av hushållens data- och informationstekniska utrustning. Avdraget föreslås dessutom bli utvidgat till sådant arbete i hemmet som föräldrar låter utföra i sina barns bostäder om barnen har minderåriga barn.

LM 110/2006 rd. I inkomstskattelagen föreslås en sådan ändring att personer som på grund av sitt arbete måste övernatta på en annan ort i kostnader för detta får dra av 3 000 euro utöver avdraget för inkomstens förvärvande från sina löneinkomster. Avdraget får inte göras om den skattskyldige får dra av samma kostnader med stöd av 95 § 1 mom. 4 punkten i inkomstskattelagen.

LM 121/2006 rd. Dödsbon föreslås bli omfattade av rätten att göra hushållsavdrag. Avdragsrätten ska vara högst 2 300 euro och är inte förenat med antalet delägare.

LM 123/2006 rd. Utgifterna för lönekostnaderna för en person som anställts i hemmet bör i sin helhet vara avdragsgilla i beskattningen.

LM 148/2006 rd. Hushållsavdraget föreslås bli utvidgat så att föräldrar har rätt till hushållsavdrag för att ha anställt en person i sitt barns hem, om barnet är handikappat eller lider av en allvarlig kronisk sjukdom.

AM 29/2005 rd. I åtgärdsmotionen föreslås att regeringen vidtar åtgärder för att också de som lever på de lägsta sociala förmånerna ska ha rätt till ett avdrag som avdraget för studiepenning och för att ersätta kommunerna för kostnaderna för reformen.

AM 52/2005 rd och AM 105/2005 rd. Regeringen föreslås vidta åtgärder för att samordna skatten på pensionsinkomster och skatten på lönta-garnas inkomster av samma storlek så att skatten på pensionsinkomst och pensionsinkomstav-

gifterna aldrig kan vara större än skatten och avgifterna för löneinkomsten på samma inkomstnivå.

AM 116/2005 rd. Regeringen föreslås vidta åtgärder för att höja det belopp som får dras av för kostnaderna för resor mellan bostaden och arbetsplatsen i motsvarighet till kostnadsökningen på grund av de höjda bränslepriserna.

AM 68/2006 rd. Regeringen föreslås vidta åtgärder för att skapa större klarhet i systemet med resekostnadsavdrag i beskattningen och för att tillåta användning av egen bil i större skala och genom sina åtgärder garantera att medborgarna blir rättvist och lika behandlade genom mindre byråkrati och godtycke i tolkningen av rätten till resekostnadsavdrag.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet tillstyrker propositionen med några små ändringsförslag.

Skattelättnaderna och en tidigareläggning av justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna

Regeringens proposition är en del av en större helhet som bygger på regeringens ställningstagande den 30 november 2004 i samband med den senaste inkomstpolitiska uppgörelsen. Den avtalade då att beskattningen av förvärvsinkomster kommer att lindras med totalt 1 700 miljoner euro 2005—2007. De lättnader som föreslås för 2007 är alltså den sista delen i helheten. Deras effekt kommer att vara 590 miljoner euro. Beskattningen ska dessutom lindras med 65 miljoner euro för att skattelättnaden ska vara minst så stor på alla inkomstnivåer som regeringen utlovat i sitt ställningstagande. De föreslagna ändringarna innebär alltså att skatterna på förvärvsinkomster blir totalt 655 miljoner euro lättare.

Utöver skattelättnader innebär propositionen också en betydande strukturell markering; utom

att staten axlar bördan av skatteinkomstbortfallet, som den gjort under de senaste åren, koncentreras skattebasen vid kommunalbeskattningen genom begränsning av räckvidden för förvärvsinkomststavdraget i kommunalbeskattningen. På så sätt kan kommunerna kompenseras både för det skatteinkomstbortfall på ca 24 miljoner euro som de föreslagna ändringarna ger upphov till och för det sista beloppet på 185 miljoner euro av den justerade kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna, som annars skulle förfalla till betalning först 2008. Beloppet kommer att vägas in i justeringen av statsandelarna för 2008.

Utskottet anser att de primära riktlinjerna i propositionen är motiverade. De stöder den allmänna sysselsättningspolitiken genom att öka utbud och efterfrågan på arbete och genom att göra det mer lönsamt att förvärvsarbeta än att leva på samhällets stöd. Dessutom stärker de kommunernas skatteinkomstunderlag och bidrar till större öppenhet i kommunalbeskattningen.

Det tilltänkta sättet att genomföra skattelättnaderna får också medhåll av utskottet, dvs. genom ett större förvärvsinkomststavdrag och en

lindrigare inkomstskatteskala i statsbeskattningen. Skalan omstruktureras i fyra steg, vilket också stämmer överens med de viktigaste riktlinjerna.

Förvaltningsutskottets utlåtande

Förvaltningsutskottet har över lag ansett propositionen motiverad och välkommen. För den kommunala ekonomin är det enligt utskottet viktigt att justeringen av kostnadsfördelningen påskyndas och i sin helhet genomförs under pågående valperiod. Till denna del är propositionen motiverad, trots att den skapar vissa små skillnader mellan kommunerna jämfört med alternativet att justeringen hade gjorts genom ökade statsandelar. Men utskottet inskräpper att samtidigt som kommunerna påförs nya uppgifter måste det ses till att finansieringen håller måttet.

Förvaltningsutskottet anser att propositionen är motiverad också på den punkten att den innebär att kommunerna ersätts för det skatteinkombortfall som ändringarna i avdragen ger upphov till. Den stämmer till denna del överens med regeringens riktlinjer.

I sitt utlåtande tar förvaltningsutskottet dessutom ställning till församlingarnas samfundsskatt. Frågan tas upp särskilt längre fram i sitt eget saksammanhang.

Övriga föreslagna ändringar

Utöver de principiella ändringar som redovisats ovan innehåller propositionen en del enskilda ändringsförslag. De behandlas här bara till den del synpunkterna från sakkunniga som utskottet hört ger anledning till det.

Utskottet har ingenting att anmärka på i fråga om propositionen till den del handlar om att utvidga hushållsavdraget till ändringar av uppvärmningen i småhus eller att undanta själv utfört arbete från avdraget. Det är likaså motiverat och ligger i de skattskyldigas intresse att avdraget från dödsboinkomst ändras. De ändringar som föreslås i lag 2 och 3 är däremot helt tekniska ändringar i laghänvisningar.

Församlingarnas utdelning av samfundsskatten

De föreslagna ändringarna i förvärvsinkomstavdraget i kommunalbeskattningen ökar inte bara kommunernas utan också församlingarnas skatteinkomster. De beräknas öka med omkring 11 miljoner euro. Propositionen avses få effekter bara för kommunerna och därför kommer kommunernas förväntade skatteinkomsttillskott att beaktas genom ändring av lagen om skatteredovisning. Församlingarnas utdelning av samfundsskatteintäkter föreslås bli minskad från nuvarande 1,94 till 1,75 procent. Förändringen är 0,19 procentenheter och svarar alltså mot den beräknade skatteinkomstökningen på 11 miljoner euro.

Förslaget är enligt utskottets mening konsekvent och motiverat, eftersom propositionen inte syftar till att öka församlingarnas skatteintäkter. Det skulle vara fallet om utdelningen inte minskades. Detsamma gäller underlaget för sjukförsäkringens sjukvårdspremie och därför kommer också premieprocenten att sänkas i motsvarighet till höjningen.

Förvaltningsutskottet påpekar att församlingarnas utdelning av samfundsskatten bl.a. ska täcka kostnaderna för församlingarnas lagfästa skyldighet att ombesörja begravningsverksamheten för hela befolkningen. Samfundsskatteintäkterna går till att täcka kostnaderna också för andra samhälleligt viktiga verksamheter. Därför lyfter förvaltningsutskottet fram att det är statens skyldighet att se till att ändringarna i samfundsskattesystemet inte urholkar kyrkans möjligheter att ta hand om sina samhälleliga uppdrag. Finansutskottet instämmer i detta.

Kostnaderna för resor mellan bostaden och arbetsplatsen

Ett av syftena med propositionen är att främja arbetskraftens rörlighet med fiskala metoder och bidra till att efterfrågan och utbud på arbete möts. Det är ett viktigt syfte för att den rådande gynnsamma utvecklingen i sysselsättningen och ekonomin ska fortsätta med oförminskad styrka.

Av de här orsakerna föreslås övre gränsen för avdrag för kostnader för resor mellan bostaden

och arbetsplatsen bli höjd från 4 700 till 7 000 euro. Det minskar skatteintäkterna med totalt 14 miljoner euro. Avdraget täcker in dagliga resor på 145 kilometer med egen bil och uppmuntrar till ännu större pendlingsregioner.

Utskottet tillstyrker propositionen och anser att övre gränsen för avdrag inte bör slopas helt, som föreslagits från sakkunnighåll vid utfrågningen i utskottet. Argumenten är både principiella och fiskala. Kostnaderna för resor mellan bostaden och arbetsplatsen har av hävd bara delvis anses höra till typen kostnader för inkomstens förvärvande. Den övre gränsen spelar också en roll för skatteinkomsterna.

Utskottet sväljer inte heller argumenten för att självrisken i avdraget bör sänkas från nuvarande 500 euro eller helt avskaffas. Därmed omfattar skattestödet de skattskyldiga som har mer än obetydliga resekostnader. Den nuvarande självrisken täcker i praktiken i t.ex. kostnaderna för s.k. interna resor i huvudstadsregionen. Minsta lilla ändring skulle utsträcka avdraget till ett betydande antal skattskyldiga utan någon större nytta för dem. Ändringen skulle öka det administrativa arbetet i betydande grad och skulle därmed gå stick i stäv med ambitionen att utveckla beskattningsförfarandet.

Ersättningar med stöd av naturvårdslagen

Utskottet tillstyrker den föreslagna ändringen som går ut på att tydliggöra skattefriheten för engångsersättningar på grund av skyddsbeslut. Meningen är alltså att alla ersättningar för förlopad ekonomisk nytta enligt 53 § i den nuvarande naturvårdslagen (1096/1996) ska vara skattefria.

Däremot har den föreslagna preciseringen av bestämmelsens räckvidd gett upphov till en viss oklarhet i utskottet. Regeringen föreslår att bestämmelsen bara ska gälla fysiska personer, dödsbon och samfälliga skogar. Således undantas t.ex. sammanslutningar som beskattas enligt inkomstskattelagen.

Enligt utskottets mening finns det ingen anledning att rucka på bestämmelsens räckvidd. För detta talar inte minst det att skogsägandet är mer splittrat än tidigare och att ägarsammanslutningar därför har blivit vanliga. Men bakom

sammanslutningar står det ofta vanliga fysiska personer, t.ex. en syskonskara, som sköter sin skogsegendom för gemensam räkning i bolagsform. Också i sådana situationer bör det vara möjligt att stödja miljövårdsmålen i lagen.

Utskottet föreslår att de föreslagna begränsningar för mottagaren stryks i bestämmelsen. Därmed kan ett skyddsområdes ägare vara mottagare av skattefria ersättningar oberoende av om de är fysiska personer, dödsbon, samfälliga skogar eller sammanslutningar som beskattas med stöd av inkomstskattelagen. Skattefriheten ska precis som nu inte omfatta sammanslutningar som bedriver näringsverksamhet.

Idrottsinkomst

Utskottet förordar den föreslagna ändringen att också inkomster från utlandet ska kunna betraktas som fonderbara idrottsinkomster på samma villkor som inkomster i Finland. Ändringen är motiverad både för att undanröja det diskriminerande inslaget i bestämmelsen och för att genomföra fonderingssystemets allmänna syfte. Tanken är ju att underlätta för idrottsutövare att täcka sina framtida träningskostnader och vara förberedda för tiden efter idrottskarriären.

Vid utfrågningen av sakkunniga i utskottet har förslag till en flexiblere periodisering av idrottsinkomsten framkastats. Det gäller för den första träningsfonden och att det högsta skattefria årliga beloppet bör höjas från nuvarande 20 000 till 50 000 euro. Dessutom bör idrottsinkomster obegränsat få föras över till fonden; för tillfället är den högsta skattefria överföringen 30 procent av idrottsinkomsten under skatteåret, men högst 50 000 euro per år. De inbetalda medlen bör få tas ut under minst två och högst tio år efter avslutad idrottskarriär. Den nuvarande rätten att ta ut pengar börjar tidigast fem år efter avslutad karriär.

Syftet med ändringarna är att idrottsutövarna ska kunna förbereda sig så väl som möjligt för tiden efter karriären och t.ex. utbilda sig för ett yrke utan stöd från samhällets sida. Det har ansetts viktigt med ett högre tak på träningsfonden framför allt för att en idrottsutövare i förekommande fall också ska kunna sköta sin träning på

egen bekostnad. Det kan bli aktuellt t.ex. efter ett olycksfall.

Utöver de här centrala ändringarna har det föreslagits att nedre gränsen för idrottsinkomst ska vara densamma som för försäkringsskyldigheten enligt lagen om olycksfalls- och pensionskydd för idrottsutövare. Den nuvarande gränsen på 9 400 euro bör därför höjas till 9 600 euro.

Utskottet tillstyrker ändringen bara till den del den gäller en höjning av nedre gränsen för idrottsinkomst till 9 600 euro. Det föreslår därför en ändring i detta syfte i 116 c § 1 och 3 mom. i inkomstskattelagen.

I övrigt ser utskottet ingen anledning att göra ändringar, åtminstone inte i detta sammanhang. Gränserna höjdes nyligen 2003 och det finns inga nya behov. De nuvarande fonderingsmöjligheterna har fortfarande inte utnyttjats fullt ut. Så fonderar t.ex. bara ungefär var tredje professionell ishockeyspelare sina idrottsinkomster i dag. Dessutom var ishockeyspelarnas genomsnittliga fondeandel så sent som i slutet av 2005 något under 40 000 euro.

Ändringarna skulle vara problematiska också med tanke på en rättvis beskattning. De nuvarande bestämmelserna betyder redan i sig en gynnsammare skattebehandling än för andra. Ändringarna skulle bara öka skillnaderna.

Beskattningen av allmännyttiga samfunds fastighetsinkomster

Vid utfrågningen av sakkunniga har det också framkastats att beskattningen av allmännyttiga samfunds andra inkomster av en fastighet än näringsinkomster ska slopas helt. Skälen är framför allt praktiska, eftersom saken spelar en mycket liten fiskal roll.

Utskottet förordar inte förslaget, eftersom kommunernas skatteinkomstunderlag är under allmänt övervägande. Därmed finns det just nu ingen anledning till separata ändringar. Beskattningen av allmännyttiga samfund är dessutom redan som det är förknippad med avsevärda lättnader, bl.a. beskattningen av inkomst av en fastighet. En ytterligare lättnad skulle inte vara motiverad med hänsyn till detta heller.

Motionerna

Utskottet har beslutat avstyrka motionerna.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår finansutskottet

att lagförslagen 2—5 godkänns utan ändringar,

att lagförslag 1 godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag) och

att lagmotionerna LM 114/2004 rd, LM 81/2005 rd, LM 107/2005 rd, LM 122/2005 rd, LM 146/2005 rd, LM 27/2006 rd, LM 40/2006 rd, LM 56/2006 rd, LM 59/2006 rd, LM 81/2006 rd, LM 82/2006 rd, LM 93/2006 rd, LM 109/2006 rd, LM 110/2006 rd, LM 121/2006 rd, LM 123/2006 rd, LM 148/2006 rd samt

att AM 29/2005 rd, AM 52/2005 rd, AM 105/2005 rd, AM 116/2005 rd och AM 68/2006 rd förkastas.

*Utskottets ändringsförslag***1.****Lag****om ändring av inkomstskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 48 § 4 mom., 80 § 7 punkten, 93 § 1 mom., 105 a § 2 mom., 108 §, 116 a § 2 mom., *116 c § 1 och 3 mom.*, 124 § 3 mom., 125 § 2 mom., 127 a § 3 mom. och 127 b § 2 punkten,

av dem 80 § 7 punkten sådan den lyder i lag 1389/1995, 93 § 1 mom. *och 116 c § 3 mom. sådana de* lyder i lag 896/2001, 105 a § 2 mom. och 124 § 3 mom. sådana de lyder i lag 1275/2004, 108 § sådan den lyder i lag 1502/1993 och 1126/1996, 116 a § 2 mom. sådant det lyder i lag 229/1999, *116 c § 1 mom. sådant det lyder i lag 1065/2003*, 125 § 2 mom. och 127 a § 3 mom. sådana de lyder i lag 1128/2005 och 127 b § 2 punkten sådan den lyder i lag 1162/2002, samt

fogas till 127 a §, sådan den lyder i lag 995/2000 och 1273/2004 samt i nämnda lag 1128/2005, ett nytt 4 mom., varvid det nuvarande 4 mom. blir 5 mom., som följer:

48 §
(Som i RP)

80 §

Skattefria försäkringsersättningar och skadestånd

Skattepliktiga ersättningar är inte

7) engångsersättningar som med stöd av naturvårdslagen har betalats till *ägaren av ett skyddsområde* för den förlust av ekonomisk nytta som *ägaren* tillfogas av skyddet.

93, 105 a, 108, 116 a §
(Som i RP)

116 c §

Idrottsutövarfond

En idrottsutövare, vars idrottsinkomst för skatteåret uppgår till minst 9 600 euro före av-

drag av utgifter för inkomstens förvärvande eller bibehållande, har rätt att av sin idrottsinkomst skattefritt till en idrottsutövarfond överföra högst 30 procent, beräknat på idrottsinkomstens bruttobelopp, dock högst 50 000 euro per år.

Idrottskarriären anses vara avslutad om idrottsinkomsten under två på varandra följande år understiger 9 600 euro och idrottsutövaren inte visar idrottsutövarfonden att han eller hon fortsätter sin idrottskarriär eller om idrottskarriären har avslutats till följd av att idrottsutövaren skadat sig eller till en fond anmäler att han eller hon avslutat sin idrottskarriär.

124, 125, 127 a och 127 b §
(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

FiUB 37/2006 rd — RP 144/2006 rd

Helsingfors den 28 november 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Markku Koski /cent
vordf. Matti Ahde /sd
medl. Christina Gestrin /sv
Kyösti Karjula /cent
Jari Koskinen /saml
Pekka Kuosmanen /saml
Reijo Laitinen /sd
Maija-Liisa Lindqvist /cent
Pekka Nousiainen /cent
Tuija Nurmi /saml
Pirkko Peltomo /sd (delvis)
Iivo Polvi /vänst
Virpa Puisto /sd

Markku Rossi /cent
Matti Saarinen /sd
Anni Sinnemäki /gröna
Irja Tulonen /saml
Kari Uotila /vänst
Jukka Vihriälä /cent
ers. Mikko Immonen /vänst (delvis)
Bjarne Kallis /kd
Esko Kiviranta /cent (delvis)
Mikko Kuoppa /vänst (delvis)
Aulis Ranta-Muotio /cent (delvis)
Maija Rask /sd (delvis)
Pia Viitanen /sd (delvis).

Sekreterare i delegationen var

utskottsråd Maarit Pekkanen.

RESERVATION 1

*Motivering**Rätt till avdrag för dubbelt boende*

Regeringen uppger att ett av syftena med budgetpropositionen 2007 är att bidra till att efterfrågan och utbud på arbete möts. Enligt ett PM till budgetpropositionen har man kommit in i en ny situation där frågan om hur efterfrågan och utbud på arbete ska kunna mötas är en allt större utmaning för en stabil ekonomisk utveckling och sysselsättning. Under rådande omständigheter spelar arbetskraftspolitiken en allt mer avgörande roll för en positiv utveckling på sysselsättningsfronten. Särskilt avseende bör fästas vid arbetskraftens rörlighet, större beredskap bland arbetslösa att söka jobb aktivt samt vid att underlätta för orter med stora strukturförändringar. Regeringen föreslår för att öka arbetskraftens rörlighet bl.a. ett resebidrag för fyra månader, flyttbidrag beroende av prövning samt en betydande höjning av avdrag för arbetsresekostnader.

Samlingspartiet stöder dessa åtgärder som syftar till balans mellan utbud och efterfrågan på arbetsmarknaden. Samlingspartiet har redan i flera år krävt att maximiavdraget för resekostnader höjs och noterar med tillfredsställelse att regeringen nu är beredd att slå in på denna linje. Men samtidigt måste det konstateras att en del av de åtgärder regeringen föreslår har ytterst begränsade verkningar. Utöver de åtgärder som föreslås i propositionen föreslår vi att inkomstskattelagen ändras från ingången av nästa år så att den som på grund av sitt arbete är tvungen att övernatta på en annan ort än den egna hemkommunen kan avdra kostnader för detta i beskattningen. Avdraget förutsätter att övernattningsstället är beläget utanför den pendlingsregion som definieras utifrån hemkommunen och övernattningen beror på heldagsarbete.

Förslaget går ut på att den skattskyldige från sin löneinkomst i en sådan situation får dra av

3 000 euro utöver avdraget för inkomstens förvärvande. Den som arbetar på en annan ort kan ordna sin övernattnings på olika sätt, exempelvis genom att hyra eller köpa en bostad eller övernatta på lägenhetshotell. Övernattningar orsakar givetvis också andra än direkta inkvarteringskostnader. Ett fast avdrag om 3 000 euro täcker övernattningsutgifter om 250 euro per månad. Avdrag får inte göras om den skattskyldige får dra av dessa kostnader med stöd av 95 § 1 mom. 4 punkten i inkomstskattelagen. Skatteförvaltningen ger närmare anvisningar om avdragsrätten och det sätt på vilket den skattskyldige ska visa att han eller hon har rätt till avdraget.

Hushållsavdraget

Samlingspartiets riksdagsgrupp föreslår att hushållsavdragets maximibelopp 2 300 euro ska gälla alla typer av arbete (även reparationsarbeten) som avdraget avser att tillämpas på samt föreslår att tillämpningsområdet ytterligare utvidgas till att gälla installations- och reparationsarbeten på data- och kommunikationsanläggningar i hem samt stödservice i anknytning till dessa. Avdrag bör också ges för arbete som utförs i hemmet när föräldrar låter utföra dessa arbeten i sina barns hem, om dessa i sin tur har minderåriga barn. Samlingspartiet har även lämnat en budgetmotion om detta.

Erfarenheterna av hushållsavdraget har varit positiva och avdraget har visat sig vara ett kostnadseffektivt sätt att stöda nya företag och skapa arbetstillfällen. Avdraget har under senare år utnyttjats i allt högre grad, dvs. 2004 av ca 175 000 användare (en ökning med 23 % jämfört med 2003). Avdragsbeloppet översteg 110 miljoner euro (ökning 19 %). I snitt belöpte sig hushållsavdraget på 630 euro. Enligt en undersökning som publicerades i mars 2006 (AM Työpoliittinen tutkimus 310/2006) köptes hemservice 2004 för inalles 457 miljoner euro. Enligt undersökningen skapade hushållsavdragen arbetstillfällen på marknadsvillkor, alltså

faktiska nya arbetstillfällen, vilket innebär att de inte på något sätt har konkurrerat ut andra arbetstillfällen.

Undersökningen ger vid handen att de arbetstillfällen som skapas med hjälp av hushållsavdraget betalar sig gott och väl från statsfinansiell synpunkt. Hushållsavdraget har även andra välbekanta och för samhället betydelsefulla verkningar, bl.a. minskat svartjobb, effektivare samhällelig arbetsfördelning, förbättrade positioner för kvinnor på arbetsmarknaden, ökad konsumtion som i sin tur aktiverar samhällsekonomin samt större möjligheter till arbete och fritid för hemmen.

Under det gångna året har regeringen utvecklat hushållsavdraget så att maximibeloppet fördubblades till 2 300 euro när det är fråga om hushålls-, omsorgs- eller vårdarbete. När lagändringen behandlades uttryckte samlingspartiets riksdagsgrupp sin tillfredsställelse med regeringens strävan att förbättra hushållsavdraget. Faktum är att samlingspartiet redan två gånger föreslagit att hushållsavdragets maximibelopp ska fördubblas. Redan i fjol kritiserade vi regeringens beslut att lämna reparationsarbeten (underhåll eller ombyggnad av bostad eller fritidsbostad) utanför hushållsavdragets maximibelopp. Vi påpekade att regeringens utvecklingsarbete på detta sätt lämnats på hälft och konstaterar nu att regeringen inte fullt ut har förmått utnyttja den potentiella sysselsättande effekt som hushållsavdraget har. Samlingspartiet hävdar fortsättningsvis att inga arbeten som utförs i hemmet ska lämnas utanför hushållsavdragets maximibelopp. Regeringen motiverade sitt beslut med att sysselsättningseffekterna var obetydliga. Men också den ovan nämnda undersökningen visar att största delen av hushållsavdragen härrör från reparationsarbeten och att flest arbetstillfällen har skapats inom just denna sektor. Också företagare i reparationsbranschen har konstaterat att höjningar av maximibeloppet ökar efterfrågan på större ombyggnader, som naturligt nog skulle ha de största sysselsättande effekterna.

Det andra förslaget till tillämpning av hushållsavdraget gäller installation och reparation

av data- och kommunikationsteknik i hemmen samt stödservice i anslutning till dem. Hushållsavdraget skulle därmed bli tillämpligt bl.a. på nyckelfärdiga pc-installationer och digitalboxar för hemmen. Av den ovannämnda undersökningen framgick också att hushållen skulle vilja använda avdraget för att köpa adb- och digiservice.

Den tredje föreslagna ändringen utvidgar hushållsavdragets tillämplighet till situationer där mor- eller farföräldrar köper hemservice för sina barn, när dessa barn i sin tur har minderåriga barn. Bakgrunden till detta förslag är det faktum att endast de barnfamiljer vars inkomster överstiger genomsnittet har möjlighet att utnyttja hushållsavdraget exempelvis för att köpa regelbunden och kontinuerlig städ- och omsorgsservice. Familjerna har väldigt lite tid tillsammans, bostads- och studieskulder är ofta stora och det dagliga livet slukar merparten av familjernas medel. Under denna "rusningstid" i livet skulle många äldre gärna finansiera köp av service för att underlätta för sina barn, förutsatt att samhället ens i liten mån stödde detta med fiskala medel.

Församlingarnas utdelning av samfundsskatten

För samlingspartiet är det viktigt att församlingarnas utdelning av samfundsskatten bibehålls på nuvarande 1,94 procent i stället för 1,75 procent som regeringen föreslår, trots att intäkterna av kyrkoskatten beräknas öka med ca 11 miljoner euro till följd av vissa sänkta skatteavdrag. På denna punkt föreslår vi alltså att de utdelningsandelar som skrivits in i lagen för olika skattetagargrupper inte ändras.

Församlingarnas utdelning av samfundsskatten används bl.a. för att täcka begravningsväsendets kostnader. Enligt begravningslagen ska evangelisk-lutherska kyrkan hålla begravningsplatser för hela befolkningen. Totalkostnaderna för begravningsväsendet 2005 var 83,2 miljoner euro. Förpliktelsen i begravningslagen för församlingarna att tillhandahålla konfessionslösa gravområden träder i kraft fullt ut från början av 2007 och innebär en ökning av begravningsväsendets kostnader.

I sitt utlåtande till förvaltningsutskottet påminde Kyrkostyrelsen om att församlingarnas utdelning av samfundsskatten inte enbart är avsedd för begravningsväsendets kostnader utan avsikten är att täcka även andra samhälleliga uppgifter som församlingarna har även om det inte finns likadana lagfästa grunder för dessa uppgifter. Totalkostnaderna för enbart begravningsväsendet och skötseln av kyrkoböckerna uppgick 2005 till 102,4 miljoner euro medan församlingarnas utdelning av samfundsskatten under samma period var något lägre (102 miljoner euro).

Nedskärningen av församlingarnas utdelning av samfundsskatten på det sätt som regeringen föreslår innebär enligt förvaltningsutskottets utlåtande en minskning på 11 miljoner euro för församlingarna på 2005 års nivå. Detta skulle innebära att utdelningen av samfundsskatten inte ens skulle täcka kostnaderna för begravningsväsendet och inte alls räcka till för skötseln av församlingarnas övriga samhällsuppgifter. Under 2002—2005 har församlingarnas kyrkoskatter sjunkit med ca 47 miljoner euro till följd av diverse skatteavdrag. Församlingarna har kompenserats med endast 12 miljoner euro. Församlingarnas totala skatteintäkter har under fyra år minskat med 35 miljoner euro.

Minskad statsandelsprocent till följd av justeringen av kostnadsfördelningen 2006

I propositionens lagförslag 5 föreslås en ändring av lagen om statsandelar till kommunerna så att ikraftträdandebestämmelsen ändras på följande sätt: "Vid justeringen av kostnadsfördelningen

vid ingången av 2008 beaktas sammanlagt 185 miljoner euro i nedsättning av statsandelsprocenten, för vilket kommunerna kompenseras vid beskattningen från och med 2007".

Regeringens proposition innebär alltså att vid betalningen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna, dvs. det så kallade tvångslånet, skulle det belopp (185 miljoner euro) som fastställts för 2008 beaktas redan i statsandelsreformen 2007 som en post som minskar statsandelsprocenterna. Den sista utjämningsposten ges till kommunerna genom en sänkning av förvärvsinkomstavrdraget vid kommunalbeskattningen, vilket innebär att kommunernas skatteintäkter ökar i motsvarande mån.

Såsom framgår av den avvikande meningen till förvaltningsutskottets utlåtande borde dessa båda helt separata frågor inte alls ha sammankopplats. Förvärvsinkomstavrdraget i kommunalbeskattningen, som godkändes för tio år sedan och som upprepade gånger förnyats, är helt separat från både den sedvanliga kostnadsfördelningen mellan kommunerna och staten och statsandelsprocenten. Vi föreslår därför att det föreslagna tillägget förkastas helt och hållet.

Förslag

Med stöd av det som anförs ovan föreslår vi

att lagförslag 2 och 3 godkänns i enlighet med utskottets betänkande,

att lagförslag 4 och 5 förkastas och

att lagförslag 1 godkänns med ändringar (Reservationens ändringsförslag).

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag**om ändring av inkomstskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 48 § 4 mom., 80 § 7 punkten, 93 § 1 mom., 105 a § 2 mom., 108 §, 116 a § 2 mom., 116 c § 1 och 3 mom., 124 § 3 mom., 125 § 2 mom., 127 a § 1 och 3 mom. och 127 b § 2 punkten,

av dem 80 § 7 punkten sådan den lyder i lag 1389/1995, 93 § 1 mom. och 116 c § 3 mom. sådana de lyder i lag 896/2001, 105 a § 2 mom. och 124 § 3 mom. sådana de lyder i lag 1275/2004, 108 § sådan den lyder i lag 1502/1993 och 1126/1996, 116 a § 2 mom. sådant det lyder i lag 229/1999, 116 c § 1 mom. i lag 1065/2003, 125 § 2 mom. och 127 a § 1 och 3 mom. sådana de lyder i lag 1128/2005 och 127 b § 2 punkten sådan den lyder i lag 1162/2002, samt

fogas till 95 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1065/2003, en ny 5 punkt, 127 a §, sådan den lyder i lag 995/2000 och 1273/2004 samt i nämnda lag 1128/2005, ett nytt 4 mom., varvid det nuvarande 4 mom. blir 5 mom. samt ett nytt 6 mom., som följer:

48, 80, 93 §
(Som i FiUB)

127 a §

Hushållsavdrag

95 §

Avdrag för inkomstens förvärvande

Den skattskyldige får från sin löneinkomst dra av

— — — — —
5) såsom ökade utgifter för inkomstens förvärvande 3 000 euro, när den skattskyldige på grund av heltidsarbete övernattar utanför sin stadigvarande hemkommuns pendlingsregion, om inte utgifterna i enlighet med 4 punkten betraktas som utgifter för förvärvande eller bibehållande av löneinkomst. (Ny)

— — — — —
105 a, 108, 116 a, 116 c, 124 och 125 §
(Som i FiUB)

En skattskyldig får från skatten dra av en del av de belopp som han eller hon har betalt för arbete som utförts i en bostad eller fritidsbostad som han eller hon använder (hushållsavdrag). Till avdrag berättigar normalt hushålls-, omsorgs- eller vårdarbete, arbete som innebär underhåll eller ombyggnad av bostad eller fritidsbostad samt installation och reparation av hushållens data- och kommunikationsanläggningar samt support i anslutning till det. Avdraget är högst 2 300 euro om året och beviljas endast i den utsträckning som den i 127 b § avsedda avdragbara delen av kostnaderna överstiger 100 euro. (Utesl.)

— — — — —
(3—5 mom. som i FiUB)

Det som föreskrivs i 1 mom. gäller också arbete som utförts i en bostad som den skattskyldiges myndiga barn besitter, om detta barn har ett eller flera minderåriga barn (Nytt 6 mom.)

Reservation 1

FiUB 37/2006 rd — RP 144/2006 rd

127 b §
(Som i FiUB)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i FiUB)

Helsingfors den 28 november 2006

Jari Koskinen /saml
Pekka Kuosmanen /saml

Tuija Nurmi /saml
Irja Tulonen /saml

RESERVATION 2

Motivering

I utskottet försökte vi göra regeringens skattestrategier lite rättvisare. Men en majoritet inom regeringspartierna motsatte sig förslaget att belägga de rikaste i landet med förmögenhetsskatt. Dessutom motsatte sig majoriteten vårt förslag till ett avdrag för sociala inkomster avsett för personer med små bidrag. Majoriteten motsatte sig trots att små bidrag beskattas betydligt strängare än lika stora löneinkomster och bidragstagarna redan på grund av skatten hamnar under fattigdomsgränsen.

Företrädarna för regeringspartierna ville inte heller göra någonting åt problemen med beskattningen av arbetstagare stationerade på annan ort.

Tyvärr vill varken de gröna eller samlingspartiet stöda våra förslag i utskottet.

Rättvisare skatter

Vänsterförbundets riksdagsgrupp har föreslagit att förmögenhetsskatten återinförs för de 10 000—20 000 kapitalstarkaste i Finland och har två skäl till förslaget:

- för att göra samhället rättvisare, eftersom de allra rikaste är med och finansierar samhällets utgifter också på grundval av sin förmögenhet
- för att få mer intäkter till samhällstjänster och en höjning av de lägsta bidragen.

Det är inte rättvist att de allra minsta bidragen beskattas strängare än lika stora arbetsinkomster och dessutom med resultatet att bidragstagarna på grund av skatten hamnar under fattigdomsgränsen, medan miljonärerna samtidigt är befriade från skatt.

Vi kan få större rättvisa bara

- genom att höja de lägsta bidragen
- genom att sänka skatten på de lägsta bidragen med hjälp av vårt förslag till avdrag för sociala inkomster
- genom att ge kommunerna större anslag för att de ska kunna tillhandahålla ordentlig

och adekvat service på rådgivningsbyråer för barnavård, på daghem, inom utbildning, inom hälso- och sjukvård, för rekreation, inom kulturområdet och inom äldreomsorgen.

I finansutskottet föreslog vi att förmögenhetsskatten återinförs. Men utöver ledamöterna från regeringspartierna centern, socialdemokraterna och svenska folkpartiet ställde sig också Samlingspartiets och De grönas ledamöter på de rikas sida i och med att de vägrade över huvud taget behandla ledamot Uotilas m.fl. lagmotion LM 81/2006 rd om återinförande av förmögenhetsskatten.

Tillfälligt arbete på ett särskilt arbetsställe

I ledamot Kuppas m.fl. lagmotion LM 40/2006 rd föreslås att definitionen på tillfälligt arbete på särskilt arbetsställe i inkomstskattelagen vidgas. Lagen bör inte bara beakta fristerna på två respektive tre år, utan också ta hänsyn till arbetstagarnas faktiska kostnader för logi och resor utifrån uppgifter från den skattskyldige.

I decennier har det varit tillåtet att betala skattefria traktamenten och ersättningar för resekostnader till arbetstagare som måste resa till varierande arbetsställen på annan ort på uppdrag av arbetstagaren eller för att arbetet är av den arten att det kräver resande och det inte finns något fast arbetsställe. I dessa fall gäller särskilda bestämmelser för rätten att göra avdrag för resekostnader. Med tiden har det uppstått en del tolkningsproblem och lagstiftningen har setts över vid flera tillfällen. På senare år har pressen på nya ändringar berott på att en del skattebyråer har haft en mycket sträng tolkning av bland annat rätten att få skattefri dagpenning vid researbete eller stationering på olika arbetsställen vid skeppsvarv. Arbetstagarna har helt överraskande blivit tvungna att betala kvarskatt på flera tusen euro. I många fall har det medfört stora eko-

nomiska svårigheter för arbetstagarna och deras familjer.

Sedan den 1 januari 2006 har inkomstskattelagen haft en ny 72 a § med en definition på tillfälligt arbete på särskilt arbetsställe (1227/2005, RP 211/2005 rd). Enligt den nya paragrafen betraktas arbete i högst två år på samma arbetsställe som tillfälligt arbete på särskilt arbetsställe. Detsamma gäller arbete i högst tre år på samma arbetsställe som befinner sig på mer än 100 kilometers avstånd från den skattskyldiges bostad eller egentliga arbetsplats. Vid tvåårsregeln är ersättningar för resekostnader skattefria inkomst bara om den skattskyldige på grund av arbetsresan har övernattnat i en tillfällig inkvartering som är nödvändig på grund av det särskilda arbetsställets läge. De lagstadgade fristerna börjar beräknas på nytt om arbetet på samma arbetsställe avbryts för en sammanhängande period på minst sex månader och den skattskyldige under tiden arbetar på något annat arbetsställe. Den 23 mars 2006 lämnade skattestyrelsen anvisningar om tillämpningen av den nya bestämmelsen.

Den nya bestämmelsen förtydligar visserligen tolkningen av lagen och rättar till vissa brister som tidigare ledde till orimliga tolkningar. Ändå är bestämmelserna alltför stelbenta om man ser till behoven inom arbetslivet. Det beror på det första på att det är svårt att i förväg bedöma och komma överens om hur länge ett arbete ska pågå. På vissa arbetsställen är fristen på två respektive tre år alltför kort. I många fall kan arbetstagarna vara tvungna att resa eller vara stationerade på annan ort under relativt långa perioder. Dessutom har arbetsmarknaden blivit osäker och inte minst arbetstagare med familj har svårt att lita på att arbetsmöjligheterna på vissa orter är så goda att det kan vara värt att flytta dit på grund av arbetet. Vi kan ta som exempel en arbetstagare från Tammerforstrakten som har sitt egentliga arbetsställe i Tammerfors. Han erbjuds varvsarbete i Åbo, först kanske för ett eller två år och senare för allt som allt fyra år. Om han har familj och frun har arbete i Tammerfors kan det vara en aning dumdrigt att hela familjen flyttar till Åbo, särskilt om frun förlorar job-

bet på kuppen. Den nya formuleringen i lagen kan resultera i att arbetstagaren åtminstone vart fjärde år måste jobba i Åbo utan skattefria ersättningar för resekostnader som han hade kunnat få vid kortare stationeringar. Merkostnaderna kan bli mycket höga om arbetet till exempel kräver att han tar in på hotell.

Vi får inte glömma vad som är det riktiga syftet med de skattefria ersättningarna för resekostnader. De är inte en extra förmån utan kompenserar arbetstagarna för de merkostnader som de har på grund av sitt arbete på annan ort. Arbetstagarna har större kostnader för resor, kost och logi, datakommunikation m.m. Tack vare de skattefria kostnadsersättningarna behandlas de som arbetar på sin hemort och de som är stationerade på annan ort mer lika. De skattefria kostnadsersättningarna uppmuntrar arbetskraften till större rörlighet. Utan de skattefria kostnadsersättningarna är det svårt för många att tänka sig att jobba på annan ort, i vissa fall mangahundra kilometer hemifrån.

Eventuellt fusk med skattefria ersättningar för resekostnader kan motverkas med hjälp av kontroll av det faktiska läget och hur stora kostnaderna har varit på grund av arbete på annan ort. Ofta kan det räcka med att ta reda på arbetstagarens hemadress och jobbadress. Det ger information nog för att bedöma om ersättningarna är befogade. Dessutom kan uppgifter om familjeförhållandena vara viktiga i sammanhanget. I förekommande fall kan kvitto krävas på resekostnaderna, kostnaderna för logi m.m. alternativt ett intyg eller annan information från arbetsgivaren.

Av dessa skäl och med hänvisning till lagmotionen föreslog vi i utskottet att definitionen på tillfälligt arbete på särskilt arbetsställe ändras till att arbete kan betraktas som tillfälligt oberoende av två- eller treårsregeln, om behovet av skattefria ersättningar för resekostnader kan påvisas med närmare information. Vi föreslog alltså att 72 a § i inkomstskattelagen får ett nytt moment där definitionen formuleras om på det här sättet.

En majoritet inom utskottet ville inte ta upp motionen till behandling.

Avdrag för sociala inkomster i kommunalbeskattningen

Förvärvsinkomstavdraget gäller inte bidragsinkomster. Därmed beskattas bidrag strängare än löneinkomster. I utskottet föreslår vi åt ledamot Uotilas lagmotion också av den orsaken att den behandlar en ny typ av avdrag, avdrag för sociala inkomster i kommunalbeskattningen. Avdraget liknar i allt väsentligt dels avdraget för pensionsinkomst till fullt belopp i kommunalbeskattningen, dels den reducerande effekt som förvärvsinkomster till högre belopp än avdraget till fullt belopp har på avdraget.

I kommunalbeskattningen ska avdraget för sociala inkomster gälla:

- 1) de arbetslöshetsförmåner som avses i 1 kap. 5 § 1 och 2 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002),
- 2) de sjukdagpenningar som avses i 7 kap. 1 § 1 mom. och 3 § 1 mom. i sjukförsäkringslagen (1224/2004),
- 3) den dagpenning som avses i 14 § 1 mom. 1 punkten i lagen om olycksfallsförsäkring (192/1987, 948/1992),
- 4) invalidpension och ersättning för bestående men som avses i 6 § 1 mom. i trafikförsäkringslagen (510/2004),
- 5) stöd för hemvård som avses i 15 § 1 mom. i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996),
- 6) rehabiliteringspenning och andra skattepliktiga rehabiliteringsförmåner (rehabiliteringsstöd och rehabiliteringspenning) som avses i 18 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) och ges ut på grundval av lagarna om förvärvspension, och
- 7) studiepenning som avses i 10 § i lagen om studiestöd (65/1994).

Som man ser av förteckningen hade avdraget gagnat människor med de lägsta inkomsterna. Många av dem hade fått chansen att höja sig över fattigdomsgränsen.

I motiven till propositionen sägs att de föreslagna ändringarna i statens inkomstskatteskalor sänker skatten på pensions- och bidragsinkomster. Det gäller självfallet bara bidragsinkomster som ligger högre än den lägsta gränsen i statsbeskattningen. Nästa år föreslås gränsen gå vid 12 400 euro. Däremot gäller förvärvsinkomstavdraget inte bidragsinkomster. Avdraget har fått en allt mer framträdande roll för regleringen av skattebeloppen.

En majoritet inom utskottet ville inte ta upp vårt förslag till behandling.

Förvärvsinkomstavdraget vid statsbeskattningen

I den nuvarande formen ger förvärvsinkomstavdraget vid statsbeskattningen alltför stora avdrag på höga inkomster. Däremot minskar avdraget med bara 0,9 procent för den andel av nettoförvärvsinkomsterna som överstiger 33 000 euro. Därför föreslog vi i utskottet att avdraget ska minska snabbare, med 4 procent, från och med 33 000 euro. (125 § i lagförslag 1).

Minskad statsandel 2008

Lagförslag 5 är en lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om statsandelar till kommunerna. I förslaget sägs: "Vid justeringen av kostnadsfördelningen vid ingången av 2008 beaktas sammanlagt 185 miljoner euro i nedsättning av statsandelsprocenterna, för vilket kommunerna kompenseras vid beskattningen från och med 2007".

Enligt planerna skulle en genomgripande reform göras i statsandelssystemet under den pågående valperioden. Projektet har emellertid skjutits fram till nästa valperiod. Det går således inte att bedöma vilken effekt det föreslagna avdraget kommer att ha över lag. Därför måste lagförslag 5 förkastas.

Också i övrigt har kommunekonomin haft stora svårigheter eftersom regeringen har spätt på underskottet i de bristfälliga indexjusteringarna från tidigare år.

Förslag

På grundval av det ovanstående föreslår vi

att lagförslag 2—4 godkänns i enlighet med utskottets betänkande,

att lagförslag 5 förkastas, och

att lagförslaget i övrigt godkänns i enlighet med utskottets betänkande men 125 § 2 mom. med ändringar:

Lagförslag 1

125 §

Förvärvsinkomstavdrag vid statsbeskattningen

— — — — —
Avdraget utgör 3,6 procent av det belopp var-
med de inkomster som avses i 1 mom. överstiger
2 500 euro. Avdraget är dock högst 400 euro.
När den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst
överstiger 33 000 euro, minskar avdraget med 4
procent av det belopp med vilket nettoförvärvs-
inkomsten överstiger 33 000 euro. Avdraget
görs före andra avdrag från den inkomstskatt på
förvärvsinkomster som skall betalas till staten.
— — — — —
—————

Helsingfors den 28 november 2006

Iivo Polvi /vänst
Kari Uotila /vänst

Mikko Immonen /vänst
Mikko Kuoppa /vänst

RESERVATION 3

Motivering

Propositionen (RP 144/2006 rd) innehåller ändringar i fem skattelagar. De största ändringarna gäller inkomstskattelagen och lagen om skatteredovisning.

Till följd av ändringarna i inkomstskattelagen och i inkomstskatteskalorna genom en särskild proposition (RP 143/2006 rd) minskar beskattningen av förvärvsinkomster med ungefär 655 miljoner euro nästa år. Dessutom påverkas statsekonomi av att det högsta beloppet för förvärvsinkomstavrdraget vid kommunalbeskattningen sänks och sänkningen kompenseras med 200 miljoner euro.

De skattskyldiga har varierande nytta av de sänkta inkomstskatterna och de ändrade avgifterna av skattekaraktär. Skattebetalarnas Centralförbund har räknat ut att låginkomsttagare (1 722 e/mån) får 14 euro mindre i skatt per månad och höginkomsttagare (6 886 e/mån) 34 euro mindre i skatt per månad. Pensionärer med små inkomster (759 e/mån) får en euro mindre i skatt per månad och 13 euro om pensionsinkomsterna uppgår till 2 240 euro i månaden.

I vår skubbudget koncentrerar vi kristdemokrater oss på skattelättnader för att sänka matmomsen. Det vore en rättvisare lösning i socialt hänseende. Vidare föreslår vi högre accis på alkohol och tobak, likaså strängare beskattning av vissa kapitalrörelser. Däremot vill vi bara göra inflationsjusteringar i inkomstskatteskalorna.

Med vår skuggbudget vill vi förbättra situationen för barnfamiljer med små inkomster med

hjälp av ett nytt förvärvsinkomstavrdrag. Avdraget ska beviljas inkomsttagare som under skatteåret har försörjt sitt minderåriga barn eller fosterbarn.

Ändringen i lagen om skatteredovisning minskar församlingarnas andel av samfundsskatten med 0,19 procentenheter från 1,94 till 1,75 procent. Det betyder en förändring på cirka 11 miljoner euro i församlingarnas ekonomi. Ändringen motiveras med att förvärvsinkomstavrdraget vid kommunalbeskattningen har minskat och att församlingarnas ekonomi förstärks med ett lika stort belopp. Vid utfrågningen av de sakkunniga kom det fram att församlingarna har fått sämre ekonomi när de på senare år inte har kompenserats för förändringarna i skattekriterierna. Även om utdelningen förblir oförändrad är det ungefär 35 miljoner euro som fortfarande inte kompenseras.

Förslag

Med stöd av det ovan anförda föreslår jag

att lagförslag 2, 3 och 5 godkänns i enlighet med utskottets betänkande,

*att lagförslag 1 godkänns med ändringar (**Reservationens ändringsförslag**) och*

*att lagförslag 4 godkänns i enlighet med utskottets betänkande men 12 § med ändringar (**Reservationens ändringsförslag**).*

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag**om ändring av inkomstskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 48 § 4 mom., 80 § 7 punkten, 93 § 1 mom., 105 a § 2 mom., 108 §, 116 a § 2 mom., 116 c § 1 och 3 mom., 124 § 3 mom., 125 § 2 mom., 127 a § 3 mom. och 127 b § 2 punkten,

av dem 80 § 7 punkten sådan den lyder i lag 1389/1995, 93 § 1 mom. och 116 c § 3 mom. sådana de lyder i lag 896/2001, 105 a § 2 mom. och 124 § 3 mom. sådana de lyder i lag 1275/2004, 108 § sådan den lyder i lag 1502/1993 och 1126/1996, 116 a § 2 mom. sådant det lyder i lag 229/1999, 116 c § 1 mom. sådant det lyder i lag 1065/2003, 125 § 2 mom. och 127 a § 3 mom. sådana de lyder i lag 1128/2005 och 127 b § 2 punkten sådan den lyder i lag 1162/2002, samt

fogas till 95 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1065/2003, en ny 5 punkt, till 105 a §, sådan den lyder i lag 1126/1996, 716/2004 och 1275/2004, nya 3 och 4 mom., till 127 a §, sådan den lyder i lag 995/2000 och 1273/2004 samt i nämnda lag 1128/2005, ett nytt 4 mom., varvid det nuvarande 4 mom. blir 5 mom., som följer:

48, 80, 93 §
(Som i FiUB)

95 §

Avdrag för inkomstens förvärvande

Den skattskyldig får från sin löneinkomst dra av

5) boendekostnaderna för en bostad som inte finns på hemorten, om han får göra arbetsreseavdrag för veckoslutsresor. Boendekostnaderna får dock dras av till ett belopp om högst 5 600 euro och bara när de under skatteåret är högre än 400 euro (*självriskandel*). (Ny)

105 a §

Förvärvsinkomstsvdrag vid kommunalbeskattningen

(2 mom. som i FiUB)

Utan hinder av 2 mom. har en skattskyldig, som under skatteåret har försörjt sitt minderåriga barn eller fosterbarn, rätt att göra avdrag för 53 procent av de inkomster som avses i 1 mom. och överstiger 2 500 euro upp till 7 230 euro och för 29 procent av den överstigande delen. Avdraget får dock uppgå till högst 4 500 euro. När den skattskyldiges nettoförvärvsinkomster överstiger 14 000 euro minskar avdraget med 5 procent för den del som överstiger nettoförvärvsinkomsterna på 14 000 euro. (Nytt 3 mom.)

Avdraget enligt 3 mom. skall göras på förvärvsinkomsterna för den make som har yrkat på avdrag. Om avdraget inte kan göras på det sätt som makarna yrkar skall det i första hand göras på inkomsterna för den make som har de största nettoförvärvsinkomsterna vid kommunalbeskattningen. Det avdragsgilla beloppet får dock inte delas mellan makarna. (Nytt 4 mom.)

108, 116 a, 116 c, 124, 125, 127 a och 127 b §
(Som i FiUB)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i FiUB)

4.

12 §

Skattetagargruppernas utdelning

Samfundsskatten fördelas så att statens utdelning är 76,03 procent, kommunernas utdelning 22,03 procent och församlingarnas utdelning 1,94 procent. De evangelisk-lutherska församlingarnas samfundsskatt är 99,92 procent och de

ortodoxa församlingarnas samfundsskatt 0,08 procent av församlingarnas samfundsskatt.

Till de samfundsskatter som tillfaller kommunerna och församlingarna läggs skatterna från de samfund som avses i 21 och 22 § i inkomstskattelagen så att kommunernas andel är 91,9065 procent och församlingarnas andel 8,0935 procent.

Helsingfors den 28 november 2006

Bjarne Kallis /kd

RESERVATION 4

Motivering

De gröna hävdar att skatteunderlaget bör vara tillräckligt brett för att garantera välfärdstjänster och inkomstöverföringar nu och i framtiden. Regeringens förslag till skattesänkningar har under hela regeringsperioden varit alldeles för stora med hänsyn till statsfinansernas hållbarhet. Därför har det inte heller funnits tillräckliga resurser för att förbättra grundtryggheten eller stärka kommunernas ekonomi.

Regeringens proposition innebär skattelindringar på 655 miljoner euro samtidigt som kommunernas skatteunderlag förstärks med 185 miljoner euro. Det är klokt att vidga kommunernas skatteunderlag och kompensera dem för skatteintäkter som faller bort till följd av statliga skattesänkningar. Till denna del omfattar de gröna regeringens proposition. Sänkningen av avdraget för inkomstens förvärvande vid kommunalbeskattningen bör i framtiden vara en fast del av kommunernas inkomster och får inte skäras ned i 2008 års statsandelsprocenter.

När det gäller storleken och allokeringen av skattesänkningarna anser gröna riksdagsgruppen att skattelättnaderna inte lämpligen kan genomföras i den omfattning som regeringen föreslår. De grönas skattesänkningsförslag innebär att skatten lindras med ungefär 400 euro. Resten av de skattesänkningar som regeringen föreslår måste användas för att förbättra servicen och grundtryggheten. I de grönas skuggbudget har marginalen flyttats från skattesänkningar till höjningar av minimibeloppet av moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningen, en nivåförhöjning om 15 procent av studiestödet, en höjning av underhållsbidraget och pensionerna för dem som får den lägsta folkpensionen.

Skattesänkningar motiveras i allmänhet med deras dynamiska verkningar. Det är inte till fördel för dynamiken om skattesänkningarna en-

dast gäller dem med höga inkomster. Enligt de gröna ska skattesänkningarna riktas till de lågavlönade. Då kan verkningarna bli de önskade. Också förmånshöjningar har dynamiska effekter eftersom de i samma utsträckning förbättrar köpkraften.

Det finns skäl att observera att skattesänkningar i de låga inkomstklasserna avspeglar sig i alla inkomstklasser med lika stora eurobelopp. Från rättvisesynpunkt kan man även tänka sig att uttryckligen jämstora skattesänkningar i eurobelopp är den mest jämlika lösningen.

Vi föreslår att förvärvsinkomstavrdraget vid statsbeskattningen höjs men att strukturen ändras så att inkomster mellan 2 500—7 000 euro ökar avdraget i snabbare takt men långsammare därefter så att avdragstaket på 400 euro uppnås med i stort sett samma inkomster som i regeringens proposition. Detta blir en kompensation för det sänkta förvärvsinkomstavrdraget i kommunalbeskattningen och lindrar dessutom beskattningen för de flesta löntagare. När det gäller förslaget till skatteskalor, som behandlas samtidigt, föreslår vi att skattesänkningarna via skatteskalorna slopas med undantag av gränsen för den allra lägsta beskattningsbara förvärvsinkomsten, som vi föreslår att ska läggas ännu högre. Höjningen av den lägsta gränsen har samma effekt i alla inkomstklasser räknat i euro.

Förslag

Med stöd av det ovan anaförda föreslår jag

att lagförslag 2—4 godkänns i enlighet med utskottets betänkande,

att lagförslag 5 förkastas och

att lagförslag 1 godkänns i övrigt enligt utskottets betänkande men 125 § 2 mom. med följande ändringar:

Reservationens ändringsförslag***1. lagförslag***

125 §

Avdraget utgör 5 procent av det belopp varmed de inkomster som avses i 1 mom. överstiger 2 500 euro *upp till inkomster på 7000 euro och 2,5 procent av överstigande belopp*. Avdraget är dock högst 400 euro. När den skattskyldiges net-

toförvärvsinkomst överstiger 33 000 euro, minskar avdraget med 0,9 procent av det belopp med vilket nettoförvärvsinkomsten överstiger 33 000 euro. Avdraget görs före andra avdrag från den inkomstskatt på förvärvsinkomster som skall betalas till staten.

Helsingfors den 28 november 2006

Anni Sinnemäki /gröna